Posudek magisterské diplomové práce

Název práce: Král a jeho šlechtic, šlechtic a jeho král. Pohled do staročeské rytířské epiky 14. století

Studijní obor: historie
Autor/ka práce: Stanislav Velčev
Vedoucí práce: Tomáš Borovský
Oponent/ka: doc. Robert Antonín

Předkládaná práce je hodnocena

1. Z hlediska obsahového záměru, naplnění zadání a zpracování předepsané literatury

   výborně

2. Z hlediska požadavků na jazykovou správnost (pravopisné a jiné jazykové chyby)

   výborně

3. Z hlediska požadavků na formální úpravu, požadovaný rozsah, dodržování citačních norem, odkazy a bibliografii

   výborně

4. Připomínky, náměty, otázky k rozpravě:

Rytířská epika 14. století nepatří k opomíjeným souborům textů, v bádání však převažují přístupy čistě historické (v čem tyto texty zobrazují reálné historické události), resp. literárně historické (v čem spočívají jejich literární a estetické kvality bez zřetele ke vztahu textů ke společenské realitě). Stanislav Velčev se ve své diplomové práci pokusil o odlišný pohled a přistoupil k rytířské epice z pozic diskursivní analýzy, tedy jako k textům, které jsou produktem určité společenské reality a zároveň ji svou performativní silou samy spoluvytvářejí. Vstupní metodologická kapitola překračuje obvyklý rozsah úvodních kapitol v kvalifikačních pracích a prozrazuje autorovo důkladné obeznámení s literárně teoretickými texty a s přemýšlením o starší české literatuře.
Vlastní analýza rytířské epiky zabírá zhruba sto stran a diplomant ji rozčlenil podle ústředních témat, tj. ctností krále a šlechtice, dvorské kultury, vazality, miles Christi a války. V rámci jednotlivých kapitol sleduje pojetí těchto témat ve zkoumaném souboru textů a jejich hodnotový systém. Velčev velmi pozorně a s citem pročetl nejen základní díla české rytířské epiky, ale přihlédl také ke kronikám a dalším narativním textům, např. legendě o sv. Kateřině z poloviny 14. století. Analyzovaný soubor pramenů je tak dostatečně široký, autorovo nakládání s nimi prozrazuje porozumění hlavním otázkám epochy a schopnost abstraktního myšlení.
Přesto mám k této části dvě související výhrady. Diskursivní analýza klade na historika značné nároky, neboť ho nutí vystoupit z uzavřeného interpretačního kruhu (s jistou předběžnou znalostí reálií čte literární památky - ty odpovídají předběžné znalosti - začlení je tedy bezkonfliktně do předzkušenostního souboru vědění a kruh se uzavře) a

přemýšlet v synchronní rovině minulosti, kde nalézání souvislostí překračuje rámec tradičního kauzálního vysvětlování. S. Velčev zůstal u spíše popisné roviny textu, když s neobyčejnou důkladností shromáždil relevantní pasáže rytířských skladeb a začlenil je do hodnotového systému šlechtického světa. Vzhledem k tomu, že jde o diplomovou práci, nejde o zásadní výtku, práce autor odvedl beztak více, než je požadované penzum - spíše jde o upozornění do budoucna. Což platí i pro druhou výhradu - v mnohém jej mohly inspirovat četné zahraniční práce k tématu, zcela jistě třeba neměl opomenout Bumkeho Höfische Kultur.
Přes tyto výhrady musím znovu vyzdvihnout Velčevovo porozumění problému. Ocenění si zaslouží také jazyková stránka práce, která je sepsána kultivovaným a čtivým stylem. Vloudila se do ní sice některá upřílišená tvrzení (za trochu problematické považuji tvrzení o převládajícím negativním hodnocení staročeské rytířské epiky literární vědou či o husitství jako zásadním zlomu ve vývoji starší české literatury, obé s. 8, v diskusi u obhajoby se jistě najde prostor pro objasnění) a drobná faktografická přehlédnutí (u rukopisů chovaných ve Sbírce rukopisů v Moravském zemském archivu v Brně nelze citovat sign. G 10, inv. č. atd., neboť G 10 je název fondu). Jde však jen o drobnosti.
Stanislav Velčev napsal promyšlenou a důkladně založenou magisterskou práci.
S potěšením navrhuji hodnocení A - výborně.

Celkový návrh hodnocení:

výborně

V Brně dne 14. června 2015 …....……

vložte jméno autora posudku